

Andrei Mureșanu (1816 – 1863). Aparținând generației pașoptiste, institutorul și apoi profesorul Andrei Mureșanu a ajuns, prin studii și observație nemijlocită, la o bună cunoaștere a istoriei, în special a Transilvaniei. El a propagat, prin articole publicate în presa vremii, idei avansate și a participat activ la Revoluția de la 1848 din Transilvania.

Mureșanu a scris relativ puțin. Ca poet a debutat cu versuri romantice, evocând gloriile trecutului. A evoluat apoi spre poezia satirică, iar la maturitate și-a ilustrat vocația pentru versul cu mesaj patriotic. La 1848, poezia sa *Un răsuneț*, răspîdită repede sub titlul *Deșteaptă-te, române* și cîntată pe o melodie de Anton Pann, a devenit marșul revoluționarilor români.

Figura și activitatea lui Andrei Mureșanu, care, sub înfățișarea unui poet romantic, devine erou al unor poeme eminesciene din tinerețe, au inspirat, fără îndoială, și unele accente de critică socială în poezia lui Eminescu.

UN RĂSUNET

Deșteaptă-te, române, din somnul cel de moarte,
În care te-adînciră barbarii de tirani!
Acum ori niciodată croiește-ți altă soarte,
La care să se-nchine și cruzii tăi dușmani!

Acum ori niciodată să dăm dovezi la lume
Că-n aste mîni mai curge un sînge de roman
Și că-n a noastre piepturi păstrăm cu fală-un nume
Triumfător în lupte, un nume de Traian!

Înalță-ți a ta frunte și cată-n giur de tine,
Cum stau ca brazi în munte voinici sute de mii;
Un glas ei mai așteaptă și sar ca lupi în stîne,
Bătrîni, bărbați, juni, tineri, din munți și din cîmpii!

Priviți, mărețe umbre, Mihai, Ștefan, Corvine,
Româna națiune, ai voștri strănepoți,
Cu brațele armate, cu focul vostru-n vine,
„Viață-n libertate ori moarte!” strigă toți.

Pre voi vă nimiciră a pizmei răutate
Și oarba neunire la Milcov și Carpați!
Dar noi, pătrunși la suflet de sînta libertate,
Jurăm că vom da mîna, să fim pururea frați!

O mamă văduvită de la Mihai cel Mare
Pretinde de la fiii-și azi mîna d-ajutori,
Și blastămă cu lacrimi în ochi pe orșicare
În astfel de pericol s-ar face vinzătorii!

De fulgere să piară, de trăsnet și pucioasă,
Oricare s-ar retrage din gloriosul loc,
Cînd patria sau mama, cu inima duioasă,
Va cere ca să trecem prin sabie și foc!

N-ajunse iataganul barbarei semilune,
A cărui plăgi fatale și azi le mai simțim;
Acum se viră cnuta în vetrele străbune,
Dar martor ne e Domnul că vil nu o primim!

N-ajunse despotismul cu-ntreaga lîl orbie,
Al cărui jug din seculi ca vitele-l purtăm;
Acum se-ncearcă cruzii, în oarba lor trufie,
Să ne răpească limba, dar morți numai o dăm!

Români din patru unghiuri, acum ori niciodată
Uniți-vă în cuget, uniți-vă-n simțiri!
Strigați în lumea largă că Dunărea-i furată
Prin intrigă și silă, vicleane uneltiri!

Preoți cu crucea-n frunte! căci oastea e creștină,
Deviza-i libertate și scopul ei preasînt.
Murim mai bine-n luptă, cu glorie deplină,
Decît să fim sclavi iarăși în vechiul nost'pămînt!

1848